

Wijzigingsvoorstel op tekst RSA2019-2022,

P 23, 24 Hoofdstuk: Randvoorwaarden, paragrafen Legitimatie en Bestuur

Versie: integrale tekst gewijzigd t.o.v. oude tekst.

Legitimatie

De Regio Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten. Toch sluit een zakelijke omschrijving als een 'regeling' niet goed aan bij het maatschappelijke en politieke belang van de afspraken die de gemeenten maken in de regionale samenwerking. Onderwerpen als zorg, energietransitie, bereikbaarheid, woningbouw, landschap en werkgelegenheid behoren allang niet meer alleen tot het lokale domein. Samenwerking tussen gemeenten en met inwoners en maatschappelijke partners is nodig om het verschil te kunnen maken voor inwoners. Maar hoe zorgen de gemeenten dan voor de democratisering democratische legitimatie van de afspraken in regionale samenwerking? -Hoe zorgen we ervoor dat de Raden ook voor de regionale keuzen, besluiten en uitvoering, hun kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende rol en taak waar kunnen maken?

Gericht experimenterenverbeteren

Kaderstelling, betrokkenheid op hoofdlijnen bij de uitvoering, verantwoording over die uitvoering en controle zijn op regionaal niveau slecht ontwikkeld. In formele zin zijn de Raden van de deelnemende gemeente verantwoordelijk en betrokken, in de praktijk is er een 'gat' tussen dat wat de Regio doet en de verantwoordelijkheid die de Raden dragen. Dit gat bestaat uit ontbrekende informatie, gebrekkige mogelijkheden dagelijkse bestuurders ter verantwoording te roepen over hun regionale rol, geen (geïstitutionaliseerde) mogelijkheid een gezamenlijke afweging te maken, prestaties verantwoord te krijgen of te controleren, laat staan bestuurlijke opdrachten te geven. We gaan op korte termijn dit gat verkleinen, door 1. Het opzetten van een regionale griffie 2. Het instellen van commissies van advies voor alle taken (ongeacht 'de fase' waarin die zitten) die onder de verantwoordelijkheid van de Regio vallen of door de Regio worden uitgevoerd en 3. De onderwerpen uit deze RSA uit te werken in uitvoeringsprogramma's, waarmee het beleids- en uitvoeringsproces gestuurd en gecontroleerd kan worden. Het Regiobestuur stelt voor om het principe 'vorm volgt inhoud' te hanteren. Dat betekent dat gemeenten en het Regiobestuur per speerpunt afwegen op welke wijze gemeenteraden, inwoners en maatschappelijke partners betrokken worden bij de versterking van de legitimatie op dat punt. Gericht afwegen van onderwerpen is nodig, omdat niet alle onderwerpen in dezelfde fase van voorbereiding, uitvoering en evaluatie zitten. Op sommige dossiers, zoals de omgevingsvisie, is gezamenlijke kaderstelling nodig. Andere dossiers, zoals de versterking van het sociaal domein, bevinden zich meer in de uitvoering van beleid en vragen om meer slagkracht. Weer andere dossiers, zoals het Van Afval Naar Grondstof, vragen om een evaluatie en mogelijke bijstelling van beleid. Het Regiobestuur gaat in samenwerking met de Regioambassadeurs een voorstel doen per speerpunt / onderwerp welke van instrumenten ter verbetering van de legitimatie en slagkracht wanneer worden ingezet.

Verder gaande samenwerking tussen gemeenten roept geregeld vragen op over de legitimiteit van het handelen van het samenwerkingsverband. Met deze RSA wordt een stap vooruit gezet in de regionale samenwerking. De gezamenlijke uitvoering, regionaal beleid en gezamenlijke belangenbehartiging wordt versterkt. Daarbij zullen we ook stappen vooruit moeten zetten met de legitimatie van het bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek. De hiervoor geschetste directe

maatregelen om het democratisch gat te verkleinen wijzigen in formele zin de legitimatie niet. Daarvoor is nader onderzoek naar het inzetten van de in Nederland daarvoor beschikbare instrumenten nodig. En vooral verdiepende gesprekken tussen de gemeenten om tot een beter gezamenlijk bestuur van de Regio te komen. Dat gesprek gaan we voeren. Ook gaan we experimenteren met besluitvorming op regionaal niveau door de Raden of raadsleden.

In alle gevallen waarin samenwerking tussen gemeenten aan de orde is doet zich een legitimiteitsprobleem voor. Dit is in de Nederlandse bestuursstructuur niet oplosbaar. Niet samenwerken is echter geen optie. Nu aan de Regio Gooi en Vechtstreek geen taakstellende bevoegdheden zijn overgedragen blijft het legitimiteitsprobleem beperkt tot de verantwoording van wethouders aan hun raden over het regionaal gevoerde bestuur en de controle op het regionaal bestuur. Een goede informatievoorziening vanuit het regiobestuur naar de raden over de regionale samenwerking is essentieel. De wettelijke instrumenten die de raden ter beschikking hebben zoals rond begroting en rekening van gemeenschappelijke regelingen zijn daarvoor niet afdoende. De griffiers van de gemeenten zijn hiervoor in samenwerking met de bestuurssecretaris van de Regio Gooi en Vechtstreek primair verantwoordelijk.

Het verdient aanbeveling om deze bestuursperiode gericht te experimenteren met onderstaande onderdelen ter versterking van de regionale legitimatie en slagkracht.

Experimenten Maatregelen ter versterking slagkracht en legitimatie regionale samenwerking

1. De Regiopodia als vrijblijvende ontmoetingsplek van regio bestuurders te worden gecontinueerd en uit te bouwen met goede spelregels. Hierbij kunnen 2- In voorkomend geval een openbare regionale hoorzitting voor de raden te organiseren over een actueel onderwerp, waar naast bestuurders en ambtenaren ook vertegenwoordigers van bedrijven en instellingen en deskundigen een inbreng kunnen leveren. 3

2. Om de rol en positie van de Raden als eindverantwoordelijke organen te bewaken en om een Ggoede, snelle en doelmatige communicatie tussen Regio en regiobestuur en portefeuillehouders overleggen met de deelnemende gemeenten, in het bijzonder de gemeenteraden tot stand te brengen, komt er een Regiogriffie. De regioambassadeurs zijn opdrachtgever van de Regiogriffie. De Regiogriffie stemt af met de lokale griffies. ,zodat de raden kunnen beschikken over adequate en identieke informatie over de activiteiten van de Regio in brede zin en over de voortgang van de Regionale Samenwerkingsagenda (RSA) in het bijzonder. De gemeentelijke griffiers hebben hierbij vanuit hun functie een centrale rol in samenwerking met de bestuurssecretaris van de Regio.

43. Er worden Regionale Vorming van één of meerdere adviescommissies (RCvA) bestaande uit raadsleden gevormd om belangen en ambities beter vanuit regionaal perspectief af te kunnen wegen. We starten met drie RCvA's: a. Sociaal Domein; b .Ruimtelijke ontwikkeling, economie en cultuur en c. Beheer en klimaat. Om ruimte te geven aan een gewogen en afspiegelende samenstelling van deze commissies, vaardigen de gemeenten afhankelijke van hun grootte resp. 4, 3 of 2 raadsleden af (Hs-4, GM,HZ, WM-3 en L,B-2). De drie grootste gemeenten vaardigen twee raadsleden af, de andere één raadslid. De RCvA's worden betrokken bij de ontwikkeling van beleid en de uitvoeringsprogramma's van(uit) de regio, zoals de uitwerking van de speerpunten van de RSA. Ze controleren de uitvoering. De RCvA's communiceren direct met de verantwoordelijke bestuurder(s) (Regiobestuur, PFHO, projectwethouder) en hun regionale ambtelijke ondersteuning. Zij geven

~~gevraagd en ongevraagd advies over de ontwikkeling van de RSA in al zijn facetten aan het bestuur van de Regio, waaronder in dit geval de portefeuillehoudersoverleggen worden begrepen.~~

54. De Regionale Commissies van Advies (RCvA) zorgen dat voor het geheel of delen van hun aandachtsgebied Uitvoeringsprogramma's worden opgesteld. Hierin worden (besluitvormings)proces, te realiseren doelen en prestaties en afbakening met de lokale taakuitoefening opgenomen.

5. Er wordt periodiek een regiocongres gehouden waarvoor alle bestuurders en raadsleden van de deelnemende gemeenten worden uitgenodigd. In het congres worden een of meer thema's van de samenwerkingsagenda toegelicht en besproken. We experimenteren met besluitvorming door raadsleden over een aantal belangrijke regionale onderwerpen, zoals de ROVI. Het congres wordt zo in de gelegenheid gesteld aan het eind van de discussie over een onderwerp uitgenodigd om richtinggevende uitspraken te doen over dat onderwerp.

6. Voor grotere projecten kan vanuit het regiobestuur of een portefeuillehoudersoverleg een projectwethouder worden aangewezen. Hij of zij is bestuurlijk de trekker van het project en treedt op als woordvoerder, bv. in een RCvA. Op uitnodiging licht hij of zij in afzonderlijke gemeenten voorstellen in het kader van het project nader toe. Dit doet niet af aan de eigen politieke verantwoordelijkheid van de portefeuillehouders in de eigen gemeente.

7. Bij projecten die in de RSA zijn opgenomen vertegenwoordigt de Regio bestuurlijk de deelnemende gemeenten in externe contacten, b.v. bij de Metropoolregio Amsterdam, de Provincie Noord Holland en andere bestuurlijke fora. De daarvoor aangewezen bestuurlijke vertegenwoordiger uit de Regio heeft, uiteraard na consultatie in bestuur, ~~of~~ of portefeuillehoudersoverleg of RCvA, mandaat om in dergelijk overleg namens de regio standpunten in te nemen.

Bestuur

De regionale samenwerkingsagenda is naast een strategische agenda, ook een uitvoeringsagenda. Met bovenstaande maatregelen en voorstellen tot experiment en aanpassing van de gemeenschappelijke regeling wijzigt de bestuurlijke samenwerkingsstructuur ligt ten opzichte van de vorige regionale samenwerkingsagenda. Zo komt komen er ~~een~~ adviescommissies met raadsleden en een Regiogriffie is het Regiobestuur verantwoordelijk voor de communicatie richting de gemeenteraden. De adviescommissies adviseren het Regiobestuur gericht op een beperkt aantal dossiers waar nieuw beleid gevormd moet worden of waar juist toezicht/evaluatie en bijstelling van beleid noodzakelijk is.

(volgt nog een nieuw plaatje ter vervanging van die op p.24)